

Enèsim fracàs judicial i silenci administratiu: el cas Can Balo confirma un sistema que protegeix l'abús i el “gangsterisme administratiu”

El Sindicat Independent, Autònom i Unitari (SIAU) vol fer públic el nou fracàs judicial de la Conselleria d'Educació i Universitats i de la directiva de l'IES Can Balo, després que el Jutjat d'Instrucció núm. 1 de Palma hagi dictat sobreseïment lliure i l'arxivament de la causa penal oberta contra el docent Josep Maria Plaza Nieto, funcionari de carrera amb destinació definitiva al Departament d'Orientació de l'IES Manacor.

La querella, presentada a través de l'Advocacia de la CAIB a instàncies de la directora i la cap d'estudis de l'IES Can Balo, imputava greus delictes —tracte degradant, calúmnies, injúries i coaccions— basant-se en publicacions i declaracions crítiques del docent, realitzades en el context d'un conflicte laboral i institucional que ell mateix havia denunciat. El jutge és taxatiu: cap dels fets denunciats constitueix delicte.

La resolució judicial és especialment clara en un aspecte fonamental: les manifestacions d'en Josep Maria Plaza s'emmarquen dins l'exercici legítim del dret fonamental a la llibertat d'expressió, fins i tot quan adopten un to crític, sarcàstic o incòmode. El jutge recorda una abundant jurisprudència del Tribunal Constitucional, del Tribunal Suprem i del Tribunal Europeu de Drets Humans, afirmant que en una societat democràtica la crítica —fins i tot quan molesta— és consubstancial al pluralisme i no pot ser criminalitzada. D'altra banda, no hem d'oblidar que aquest docent va ser víctima d'acusacions molt greus formulades contra ell i que, sent falses, tingueren un efecte devastador sobre la seva salut.

A més, resulta especialment rellevant que el Ministeri Fiscal ja havia sol·licitat el sobreseïment de la causa en entendre que els fets no tenien cap rellevància penal. Malgrat això, la directiva del centre i els serveis jurídics de l'Administració varen insistir a sostenir, amb la tudada de recursos públics que això implicava, una denúncia que el jutge ha considerat jurídicament infundada.

Encara més contundent és el fet que el jutjat declari innecessària la pràctica de qualsevol testifical, ja que no es discuteix que el docent realitzàs les publicacions, sinó que aquestes no són delicte. Això deixa en evidència una querella que mai hauria d'haver superat el primer filtre judicial.

El jutge recorda també que, si les querellants consideraven que hi havia un conflicte, tenien obertes les vies civils o administratives, i subratlla que el dret penal és un instrument subsidiari, fragmentari i d'última ràtio, no una eina per intentar silenciar un docent crític.

Aquest episodi judicial no és un fet aïllat. En els darrers anys, l'IES Can Balo i la Conselleria d'Educació ja han estat protagonistes d'altres resolucions adverses que evidencien una gestió negligent i un menyspreu reiterat pels drets del professorat. Sense anar més lluny, l'Agència Espanyola de Protecció de Dades va sancionar la Conselleria per una infracció greu en matèria de protecció de dades, arran d'actuacions irregulars vinculades a aquest mateix centre. Un nou correctiu institucional que confirma que els problemes no són puntuals ni anecdòtics, sinó estructurals, i que la manca d'assumpció de responsabilitats continua sent la norma.

Cal recordar, a més, que la situació denunciada per en Josep Maria Plaza no va ser un cas individual ni aïllat. Fins a un 80% del professorat d'*Es Pinaret* (IES Can Balo) va subscriure en el seu moment un escrit col·lectiu adreçat a alts càrrecs de la Conselleria d'Educació i a la persona al capdavant del Departament d'Inspecció Educativa, on es descrivia amb detall un clima laboral insostenible i una dinàmica directiva autoritària. Aquella denúncia massiva, documentada i signada per una àmplia majoria del professorat d'*Es Pinaret* (IES Can Balo), no va provocar cap actuació efectiva per part del Departament d'Inspecció Educativa, que va optar per donar carpetada al tema.

A tot això s'hi ha d'afegir el cost econòmic que aquestes males pràctiques tenen per al conjunt de la ciutadania. Cada procediment fallit, cada querella infundada i cada sanció imposada a la Conselleria es paga amb doblers públics. El cas Can Balo se suma així a altres episodis greus, com la condemna judicial que va obligar la Conselleria d'Educació a indemnitzar amb 20.000 euros una docent de l'IES Madina Mayurqa per la seva inacció davant un cas d'assetjament sexual. En tots aquests casos, la factura la paga el contribuent, mentre els responsables tècnics i polítics d'aquests nyaps continuen sense assumir cap responsabilitat.

Aquesta és la doble vara de mesurar que denunciem permanentment: quan l'errada, la negligència o el suposat desordre és atribuït a un docent "ras", el càstig és immediat i sever. Quan els errors, les omissions o la mala praxi provenen de les directives, de la Inspecció Educativa o dels mateixos caps de l'Administració, no hi ha conseqüències, ni polítiques, ni disciplinàries, ni patrimonials. L'únic que s'observa és impunitat en comptes d'exemplaritat.

En aquest context, resulta del tot inadmissible que en Josep Maria Plaza continuï amb un expedient disciplinari obert pels mateixos fets que han estat rebutjats de manera clara i contundent per la Justícia penal. Des de SIAU exigim l'arxivament immediat del seu expedient disciplinari, perquè mantenir-lo o intentar sostenir-lo seria una nova mostra d'arbitrarietat i un altre intent de persecució inquisitorial contra un docent absolutament exonerat. Si la Conselleria persisteix en aquesta via, només farà que continuar col·leccionant ridículs institucionals i agreujant el descrèdit que arrossega des de fa tant de temps.

Aquest cas s'emmarca plenament en allò que SIAU denunciem amb la campanya #NoCallMés. Des del seu inici, aquesta mateixa setmana, a SIAU ens estan arribant testimonis devastadors de docents de diferents centres que confirmen allò que tots sabem: una manca real de separació de poders dins la Conselleria d'Educació, una dinàmica de protecció mútua entre càrrecs, i una absència sistemàtica d'assumpció de responsabilitats davant l'abús de poder. El cas Can Balo no és una excepció, forma part del modus operandi d'aquesta administració.

Des de SIAU reitem el nostre suport total a en Josep Maria Plaza i a tots els docents que, com ell, decideixen no callar davant l'abús de poder. Una vegada més la Justícia ha parlat amb claredat. Ara és la Conselleria qui ha de decidir si rectifica o si prefereix continuar aprofundint en el seu propi descrèdit.

Dijous, 18 de desembre de 2025
Sindicat Independent, Autònom i Unitari (SIAU)

SIAU engega la campanya #NoCallMés contra la impunitat i l'abús de poder a l'educació pública balear

El Sindicat Independent, Autònom i Unitari (SIAU) denunciem públicament una realitat que fa anys que el professorat pateix: a la Conselleria d'Educació i Universitats no existeix una separació real de poders. Direccions abusives, bona part de la inspecció educativa que no actua o ho fa tard, i alts càrrecs que es protegeixen mútuament han creat un sistema de blindatge corporatiu on qui abusa és protegit i qui denuncia queda indefens.

Aquest funcionament té conseqüències greus i visibles: por, coacció, expedients disciplinaris utilitzats com a eina d'intimidació, baixes per estrès i una fuga docent que no s'atura. Basta mirar les borses de docents, amb moltes especialitats completament buides quan encara no hem acabat ni el primer trimestre del curs. Quan un sistema expulsa professionals, el problema no és el professorat, és el sistema i qui el governa.

No parlem de casos aïllats ni d'exageracions sindicals. La premsa ha publicat reiteradament exemples greus i contrastats, entre d'altres:

- IES Santanyí, amb una avaluació de riscos psicosocials feta i posteriorment negada, testimonis d'assetjament laboral, ús arbitrari d'expedients i un clima de por generalitzat.
- IES Madina Mayurqa, amb una condemna judicial de 20.000 € a la Conselleria d'Educació per la seva inacció davant un cas d'assetjament sexual greu, després de vuit mesos de passivitat institucional.

- IES Josep Maria Llompart, amb un informe psicosocial ocult durant nou mesos que alerta de violència psicològica, risc laboral generalitzat i deteriorament greu del clima docent, i amb professorat que ha acabat marxant del centre.

A SIAU som molt conscients que la Conselleria d'Educació, amb l'ajuda de determinats còmplices, tracta massa sovint el professorat com a menors d'edat: ocultant informes, obrint expedients per blindar les seves cúpules, i permetent convivències laborals insanes fins que el dany reputacional és insostenible. Quan una administració té més por del seu professorat que dels problemes reals del sistema educatiu, el resultat és clar: desprestigi i deserció.

Fa temps que definim aquest funcionament com a “gangsterisme administratiu”: un model on la negligència augmenta i cap dels de dalt paga, mentre el professorat —i fins i tot el contribuent— sí que n'assumeix la factura. Aquest és el centre de la nostra denúncia: la doble vara de mesurar. Si el suposat desori o negligència fos d'un docent “ras”, cauria tot el pes disciplinari. Si es produeix dins l'estructura de poder, es resol amb silenci, passadissos i blindatge.

Des de SIAU volem deixar clar que no posam tothom dins del mateix sac. Hi ha directors i professionals compromesos i respectats. Però això no pot servir d'excusa per tolerar l'abús de poder ni la impunitat dels qui maltracten el professorat amb la complicitat de l'Administració.

Per tot això, SIAU engegam una campanya pública i feim una crida clara a denunciar i a trencar el silenci: si has patit o presenciats abús de poder, assetjament, coaccions, expedients intimidatoris o negligència institucional, no callis. Pots contactar amb SIAU per assessorament i acompanyament o acudir directament als mitjans de comunicació.

Nosaltres no demanam ni intercanviam favors. Exigim drets: transparència, protocols que es compleixin, protecció real de les víctimes i una Administració que deixi de protegir els abusadors. La qualitat educativa de les Illes només es pot defensar dignificant el professorat i posant fi a la impunitat d'aquells que, des dels seus càrrecs, degraden cada dia el sistema educatiu.

Dilluns, 15 de desembre de 2025

Sindicat Independent, Autònom i Unitari (SIAU)